

SCRISOARE DESCHISĂ

privind caracterul discriminatoriu al controalelor privind reziduurile de pesticide, precum și deficiențele sistemice în monitorizarea pesticidelor interzise în România

17 februarie 2026

Către:

Președinția României
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Autoritatea Națională Fitosanitară - inclusiv în atenția Poliției Fitosanitare
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Garda Națională de Mediu
Agenția Națională pentru Mediu și Arie Protejate
Ministerul Sănătății
Institutul Național de Sănătate Publică
Corpul de control al Primului Ministru
Parlamentul României

Spre informare:

Comisia Europeană - DG SANTE
Parlamentul European
Reprezentanța Permanentă a României la Uniunea Europeană
Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar

Stimate instituții,

Asociația Eco Ruralis și Federația ROMAPIS vă adresează prezenta scrisoare deschisă, în vederea semnării unor disfuncționalități structurale grave în organizarea și implementarea controalelor oficiale privind reziduurile de pesticide în România, astfel cum rezultă din analiza [Raportului Autorității Naționale Fitosanitare pentru anul 2025](#), în corelație cu datele oficiale privind structura agriculturii naționale și cu evoluțiile recente din plan juridic.

Această intervenție nu vizează o simplă critică de oportunitate, ci evidențiază o problemă de conformitate cu principiile și obligațiile României care decurg din dreptul Uniunii Europene, în special în ceea ce privește caracterul proporțional, eficient și bazat pe risc al controalelor oficiale în domeniul siguranței alimentare și al utilizării pesticidelor.

[Analiza datelor oficiale](#) indică faptul că, în anul 2025, Autoritatea Națională Fitosanitară a analizat 4.092 de probe în cadrul controlului oficial, dintre care:

- Legume: 3.059 probe ($\approx 74,8\%$ din total);
- Fructe: 914 probe ($\approx 22,3\%$);

- Cereale: doar 119 probe ($\approx 2,9\%$).

Prin urmare, și în anul 2025, peste 97% din activitatea de control a ANF este concentrată asupra unui sector care reprezintă sub 4% din suprafața agricolă a României.

Această distribuție nu reprezintă o corecție a [dezechilibrului constat anterior](#), ci dimpotrivă, o accentuare a acestuia, în condițiile în care sectorul legumicol ajunge să concentreze aproape 75% din totalul controalelor.

Raportarea acestor date la realitatea agricolă conduce la o concluzie care nu poate fi ignorată: din datele Ministerului Agriculturii [sectorul cerealiilor și al plantelor tehnice](#) ocupă aproximativ 6 milioane de hectare, reprezentând peste 70% din suprafața arabilă a României, în timp ce [legumele sunt cultivate](#) pe aproximativ 220.000 de hectare, adică sub 3%. Cu toate acestea, intensitatea controalelor raportată la suprafață arată că se efectuează aproximativ 1.360 de controale la 100.000 de hectare de legume, față de aproximativ 2 controale la aceeași suprafață de cereale. **În termeni concreți, un hectar de legume este de aproape 700 de ori mai controlat decât un hectar de culturi cerealiere.**

O asemenea diferență nu poate fi justificată prin variații metodologice sau considerente administrative, ci reflectă un model sistematic de organizare selectivă și discriminatorie a controalelor, contrar principiului proporționalității și obligației legale ca acestea să fie fundamentate pe o evaluare obiectivă și reală a riscurilor.

Gravitatea acestei situații este amplificată în contextul utilizării pesticidelor în România. Timp de aproximativ 12 ani, Ministerul Agriculturii a autorizat, prin derogări succesive, utilizarea neonicotinoidelor – substanțe interzise la nivelul Uniunii Europene din cauza impactului lor asupra polenizatorilor, biodiversității și mediului, fapt care a condus inclusiv la [declanșarea unei proceduri de infringement împotriva României](#). Aceste derogări au vizat în mod direct culturile de porumb și floarea-soarelui, adică exact acele culturi dominante în agricultura națională și care, în mod paradoxal, rămân cele mai puțin supuse controalelor.

Situația juridică a acestor substanțe a fost clarificată în mod decisiv în martie 2025, când Curtea de Apel Cluj a dispus [suspendarea autorizațiilor temporare pentru neonicotinoide](#), decizia fiind executorie de drept. În 2025, orice utilizare a acestor substanțe pentru tratamentul porumbului și floarei-soarelui a intrat sub incidența unor restricții stricte, cu obligația autorităților de a verifica respectarea acestora.

Cu toate acestea, analiza raportului ANF pentru anul 2025 nu indică nicio orientare a controalelor către culturile de porumb și floarea-soarelui. Mai mult, floarea-soarelui nu este inclusă deloc în programul de monitorizare, iar controlul cerealelor rămâne superficial, atât din perspectiva volumului de probe, cât și a relevanței statistice. În aceste condiții, nu poate fi susținut că există un mecanism real de verificare a respectării interdicțiilor legale privind neonicotinoidele. Această lacună este cu atât mai problematică cu cât cerealele și plantele tehnice reprezintă baza lanțului alimentar și sunt utilizate pe scară largă în produse de consum curent – de la panificație și produse din carne până la sosuri și alimente procesate – fiind, în practică, dificil de evitat în alimentația zilnică. În consecință, absența unui control adecvat asupra acestor culturi ridică semne serioase de întrebare cu privire la respectarea standardelor privind utilizarea durabilă a pesticidelor pe milioane de hectare care influențează direct expunerea populației.

De altfel, chiar datele ANF confirmă existența unui risc concret în sectorul cerealiilor, prin detectarea unor reziduuri de substanțe din categoria neonicotinoidelor în probele analizate. Cu toate acestea, aceste constatări nu sunt urmate de o intensificare a controalelor în sectoarele vizate, ceea ce indică o ruptură între evaluarea riscului și acțiunea administrativă.

De asemenea, este necesar de subliniat că misiunea Autorității Naționale Fitosanitare nu se limitează la asigurarea siguranței alimentare, ci include în mod explicit și protejarea mediului. În practică însă, obligațiile privind protecția mediului și a polenizatorilor sunt tratate insuficient, în lipsa unor controale efective în teren privind nivelul de contaminare a culturilor și a mediului agricol. Această omisiune sistemică are consecințe directe și grave asupra sectorului apicol, care suportă în mod disproporționat efectele utilizării intensive a pesticidelor, în absența unui control real asupra surselor de contaminare.

Această situație are implicații sistemice profunde. În primul rând, se creează o imagine distorsionată asupra surselor de contaminare, prin supraexpunerea sectorului legumicol, în care predomină de exploatații agricole mici și mijlocii, și subreprezentarea sectorului marilor exploatații agricole care cultivă în principal cereale și plante tehnice. În al doilea rând, lipsa controalelor în sectoarele unde utilizarea pesticidelor este cea mai intensivă și unde au fost acordate derogări pentru substanțe interzise conduce la o subminare a obiectivelor de protecție a sănătății publice și a mediului. În al treilea rând, absența unor mecanisme de trasabilitate și control în teren face imposibilă verificarea efectivă a respectării interdicțiilor legale, inclusiv a celor rezultate din hotărâri judecătorești.

În aceste condiții, sistemul actual de control nu poate fi considerat nici eficient, nici credibil și nici conform cu [cerințele dreptului Uniunii Europene](#). Mai mult, există indicii serioase că modul de organizare a controalelor conduce la evitarea sistematică a sectoarelor cu risc ridicat și la concentrarea asupra unor categorii de producători care nu reprezintă sursa principală a riscurilor identificate.

În lumina celor expuse, considerăm că se impune o intervenție instituțională urgentă, atât la nivel național, cât și la nivel european, pentru a corecta aceste disfuncționalități și pentru a asigura conformitatea sistemului de control cu obligațiile legale în vigoare.

Solicităm, în mod concret, adoptarea următoarelor măsuri:

- 1. Revizuirea Programului național de monitorizare a reziduurilor de pesticide în legume, fructe și cereale din producția internă în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 396/2005, pentru anul 2026, astfel încât distribuția controalelor să fie fundamentată pe proporția suprafețelor cultivate și pe o evaluare reală a riscurilor, inclusiv a celor asociate utilizării pesticidelor interzise.**
- 2. Includerea explicită și prioritară a culturilor de porumb și floarea-soarelui în planurile de control, în special în contextul utilizării istorice și potențial ilegale a neonicotinoidelor.**
- 3. Solicitarea de clarificări oficiale și complete privind finalizarea procesului (coordonat de ANF și MADR) de revizuire a Planului Național de Acțiune privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor, inclusiv publicarea formei finale și a documentației aferente, având în vedere că procesul desfășurat în anul 2025 a fost încheiat în luna iulie într-un mod abrupt și netransparent, fără informarea membrilor grupului de lucru desemnat să pregătească prima versiune a Planului.**
- 4. Dezvoltarea unui sistem funcțional de trasabilitate a semințelor tratate cu pesticide și a utilizării pesticidelor, cu participare instituțională și cetățenească inclusivă, care să permită identificarea și sancționarea utilizărilor ilegale.**
- 5. Publicarea transparentă și detaliată a datelor privind controalele efectuate, inclusiv criteriile de selecție a probelor și distribuția acestora pe culturi și regiuni.**
- 6. Sesizarea și implicarea instituțiilor competente, inclusiv a Corpului de Control al Guvernului și a Comisiei Europene, în vederea evaluării conformității sistemului de control a pesticidelor din România.**

Prezenta scrisoare deschisă reprezintă un apel ferm la respectarea principiilor de legalitate, proporționalitate și eficiență în exercitarea atribuțiilor de control, precum și la protejarea reală a sănătății publice, a mediului și a interesului general.

În absența unor măsuri corective rapide și efective, există riscul perpetuării unui sistem de control care nu doar că este inefficient, dar contribuie la menținerea unor practici contrare statului de drept, siguranței alimentare și dreptului Uniunii Europene.

Cu deosebită considerație,

Ramona Duminicioiu

Președintă

Asociația Eco Ruralis – în sprijinul fermierilor ecologici și tradiționali

+40 746 337 022

ramona@ecoruralis.ro / www.ecoruralis.ro

Constantin Dobrescu

Vice-Președinte

Federația asociațiilor apicole din România – ROMAPIS

+40 744 823 628

office.romapis@gmail.com / www.romapis.org